

RECEȚIONAT

Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

La data: _____

AVIZAT

Secția AȘM _____

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL
privind executarea proiectului de cercetări științifice pentru Tineri Cercetători
pentru perioada 2018-2019

Proiectul „Dezvoltarea oftalmologiei în RSS Moldovenească - aspecte istorice și medico-sociale (1945-1990)”

Cifra Proiectului 18.80012.06.34F.

Direcția Strategică „Patrimoniul național și dezvoltarea societății” 16.06

termen de executare: 31 decembrie 2019

Directorul proiectului dr. Ianoș COREȚCHI _____

Directorul instituției dr. hab. Constantin MANOLACHE _____

Consiliul științific Marina TICU _____

L.Ș.

CHIȘINĂU, 2019

CUPRINS:

1. Scopul și obiectivele propuse spre realizare în cadrul proiectului
2. Rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului.
3. Cele mai relevante realizări obținute în cadrul proiectului
4. Colaborări științifice internaționale/naționale.
5. Rezumatul raportului cu evidențierea rezultatului, impactului, implementărilor, recomandărilor.
6. Concluzii.
7. Bugetul proiectului, lista executorilor, lista tinerilor cercetători, doctoranzilor (conform anexei nr.1)

Conducătorul proiectului   dr. Ianoș COREȚCHI _____

1. Scopul și obiectivele propuse spre realizare în cadrul proiectului

- Elaborarea concepției generale a cercetării;
- Studierea literaturii științifice de specialitate și aparițiile editoriale referitoare la dezvoltarea oftalmologiei în RSS Moldovenească în anii 1945–1960;
- Investigarea problemelor teoretice și metodologice în domeniu;
- Întocmirea bibliografiei complete la temă;
- Sistematizarea materialului științific acumulat;
- Sistematizarea elaborărilor științifice și altor materiale de interes documentar, pentru perioada 1960-1990;
- Categorisirea materialul acumulat în conformitate cu tipul activității editoriale.
- Definitivarea criteriilor de analiză a materialului științific selectat;
- Analiza documentelor relevante privind dezvoltarea oftalmologiei în RSS Moldovenească;
- Elaborarea registrului materialului documentar, însoțit de materiale teoretice;
- Realizarea unui comentariu interdisciplinar al domeniului analizat.

2. Rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului

Pentru realizarea obiectivelor propuse, au fost utilizate mai multe metode de cercetare dictate de caracterul interdisciplinar al cercetării. În primul rând, metoda istorică pentru analiza publicațiilor științifice în domeniu, a cadrului instituțional, al personalităților care au activat în ramură; prin metoda istorico-comparativă s-au discutat viziunile istoriografice și materialele documentare contradictorii; metoda analizei și sintezei a contribuit la valorificarea materialului istoriografic selectat și propus pentru analiză; metoda empirică a fost aplicată pentru descrierea obiectivă a direcțiilor de bază ale domeniului oftalmologiei din Republica Moldova.

În urma cercetărilor efectuate au fost obținute următoarele rezultate:

- Analizată literatura științifică relevantă pentru studierea domeniului oftalmologiei;
- Analizată și interpretate aspectele teoretice și metodologice;
- Cercetate și sistematizate datele bibliografice;
- Identificată structura și formele organizaționale ale oftalmologiei;
- Elaborată o schemă metodică de scriere a articolului despre activitatea științifică a oftalmologiei;
- Întocmită lista aparițiilor editoriale științifice și alte materiale de interes documentar reprezentativ pentru perioada indicată;
- Elaborată o bibliografie pentru tema proiectului;
- Digitalizate elaborări științifice și alte materiale de interes documentar, pentru perioada 1946-1960.

- A fost sistematizat materialul științific acumulat conform tipologiei, etapelor cronologice în care au fost emise/ prezentate/ editate și a planului lucrării;
- Au fost stabilite criteriile de analiză și sinteză a materialului științific acumulat;
- Au fost analizate amply materialele științifice documentare privind dezvoltarea oftalmologiei în RSS Moldovenească în perioada (1945-1990), astfel fiind selectate cele mai relevante pentru elaborarea lucrării.
- A fost elaborat registrul materialului documentar, însoțit de materiale teoretice;
- A fost realizat un comentariu interdisciplinar, expunând toate aspectele, influențele conexe care au condus la dezvoltarea oftalmologiei în RSS Moldovenească – 50 coli de autor.

3. Cele mai relevante realizări obținute în cadrul proiectului

Cele mai relevante realizări în cadrul proiectului Dezvoltarea oftalmologiei în RSS Moldovenească - aspecte istorice și medico-sociale (1945-1990)” sunt:

- Lista aparițiilor editoriale științifice și alte materiale de interes documentar reprezentativ pentru perioada cercetată;
- Digitalizarea elaborărilor științifice și alte materialelor de interes documentar, pentru perioada 1946-1960 cca 6300 de file.
- Elaborarea registrul materialului documentar, însoțit de materiale teoretice;
- Realizarea comentariului interdisciplinar, expunând toate aspectele, influențele conexe care au condus la dezvoltarea oftalmologiei în RSS Moldovenească – 50 coli de autor.

4. Colaborări științifice internaționale/naționale

Pe parcursul desfășurării activității de cercetare în cadrul proiectului Dezvoltarea oftalmologiei în RSS Moldovenească - aspecte istorice și medico-sociale (1945-1990), echipa de cercetători au colaborat cu următoarele instituții:

Clinica oftalmologie USMF „Nicolae Testemițanu”;

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”;

Arhiva Științifică Centrală a Bibliotecii Științifice (Institut) „Andrei Lupan”.

5. Rezumatul raportului cu evidențierea rezultatului, impactului, implementărilor, recomandărilor

Pentru procesul instructiv de pregătire și perfecționare a cadrelor medicale va prezenta o importanță deosebită includerea în curricula la istoria științei a informației inedite, referitoare la problemele istorico-sociale ale oftalmologiei, obținute în baza documentelor de arhivă puse în premieră în circuitul științific în cadrul proiectului. Pe lângă perfecționarea programului de studiu, rezultatele proiectului vor fi utilizate la elaborarea materialelor didactice. Pentru cercetătorii

științific, doctoranzi, rezidenți și studenți se vor pune la dispoziție rezultatele proiectului în calitate de sursă idedită de informare, care va fi utilă în elaborarea tezelor de doctorat și articolelor științifice. Rezultatele obținute pot fi implementate în elaborarea unei monografii complexe referitoare la istoria oftalmologiei în Republica Moldova. Valoarea practică concretă a rezultatelor proiectului servește o sursă consultativă veridică în activitatea nemijlocită a oftalmologilor din Republica Moldova.

Proiectul are în vizor dimensiuni analitico-sintetice, presupunând aplicabilitate în procesul didactic și în activitatea științifică.

6. Concluzii

Evoluția istorico-socială a oftalmologiei în RSS Moldovenească, analizată retrospectiv, marchează dinamica indisolubilă a dezvoltării științei oftalmologiei în țară. Cu alte cuvinte, în domeniul oftalmologiei s-a acumulat o experiență prodigioasă în contextul evoluției medicinei naționale, care urmează să fie prezentată în proiect sub aspect istoric și medico-social. În dezvoltarea tabloului retrospectiv al oftalmologiei din RSS Moldovenească au fost analizate cu precădere materialele de arhivă, care astfel au fost puse pentru prima dată în circuitul științific.

Impactul proiectului constă în primul rând în punerea în circuit a rezultatelor cercetării vizând evoluția istorică și medico-socială a domeniului oftalmologiei în Republica Moldova. Rezultatele cercetărilor vor fi un instrument important de lucru pentru diferite categorii de cercetători, dar și pentru publicul larg, care vor găsi în materialele publicate surse de îmbogățire a cunoștințelor într-un domeniu cu impact major în societate.

Proiectul va avea în vizor dimensiuni analitico-sintetice, presupunând aplicabilitate în procesul didactic și în activitatea științifică.

Realizarea cercetărilor în cadrul proiectului contribuie la relevarea și sistematizarea științifică a dimensiunii istorico-sociale a domeniului oftalmologiei în RSS Moldovenească. Rezultatele științifice obținute, lucrarea finală, va juca un rol important pentru domeniul oftalmologiei. Prin studierea dinamicii istorice și medico-sociale a oftalmologiei în RSS Moldovenească se dezvoltă subiecte relevante pentru istoria științei și educației. Este prima abordare complexă ce vizează evoluția istorico-socială a domeniului oftalmologiei în Republica Moldova. În pofida aportului general recunoscut pe care l-a avut acest domeniu important al medicinei, până în prezent nu i s-a consacrat încă un studiu de sinteză, care să permită societății (tinerei generații – elevi, studenți, dar și generațiilor în vârstă – profesori, oameni de cultură, oameni politici etc.) să se documenteze și să conștientizeze misiunea unui domeniu al medicinei vital pentru prezent și viitor. Prin intermediul acestui proiect urmează să se lichideze parțial acest lapsus.

7. Bugetul proiectului, lista executorilor, lista tinerilor cercetători, doctoranzilor

Volumul total al finanțării (mii lei) (pe ani)

Anul	Planificat	Executat	Cofinanțare
2018	90,0	90,0	-
2019	90,0	90,0	-

Lista executorilor (funcția în cadrul proiectului, titlul științific, semnătura)

Nr d/o	Numele/Prenumele	Anul nașterii	Titlul științific	Funcția în cadrul proiectului	Semnătura
1	Corețchi Ianoș	1984	doctor	director de proiect	
2	Țoncu Tatiana	1987		executor	
3	Andronic Serghei	1982	doctor	executor	
4	Cușnir Valeriu	1986		executor	
5	Rusu Mariana	1988		executor	
6	Agrici Constantin	1982		executor	

Lista tinerilor cercetători

Nr d/o	Numele/Prenumele	Anul nașterii	Titlul științific	Funcția în cadrul proiectului
1	Corețchi Ianoș	1984	doctor	director de proiect
2	Țoncu Tatiana	1987		executor
3	Cușnir Valeriu	1986		executor
5	Rusu Mariana	1988		executor

Lista doctoranzilor

Nr d/o	Numele/Prenumele	Anul nașterii	Titlul științific	Funcția în cadrul proiectului
1	Cușnir Valeriu	1986		executor
2	Rusu Mariana	1988		executor

Conducătorul proiectului   dr. Ianoș COREȚCHI _____